

Companen

Fusiegemeente Horst aan de Maas

Leefbaarheidsonderzoek 2009

Een onderzoek naar 7 leefbaarheidsdimensies

Dorpsfoto Broekhuizen

6 november 2009

Projectnr. 1507.100

Boulevard Heuvelink 104
6828 KT Arnhem
Postbus 1174
6801 BD Arnhem

Telefoon (026) 3512532
Telefax (026) 4458702

E-mail info@companen.nl
Internet www.companen.nl

Fusiegemeente Horst aan de Maas

Leefbaarheidsonderzoek 2009

Een onderzoek naar 7 leefbaarheidsdimensies

Dorpsfoto Broekhuizen

6 november 2009

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Samenvatting hoofdrapport	2
2.1. Werkwijze	2
2.2. Respons	2
2.3. Dimensie: woonklimaat	3
2.4. Dimensie: veiligheid	4
2.5. Dimensie: sociaal klimaat	6
2.6. Dimensie: voorzieningen	7
2.7. Dimensie: bestuurlijk klimaat	9
2.8. Dimensie: identiteit woonkern	10
2.9. Dimensie: werkklimaat	11
3. Dorpsfoto Broekhuizen	12
3.1. Omschrijving dorp	12
3.2. Resultaten leefbaarheidsonderzoek	12
3.3. Input dorpsgesprek	17
3.4. Dorpsontwikkelingsplan (DOP)	18

1. Inleiding

Per 1 januari 2010 vormen de gemeenten Horst aan de Maas, Sevenum en drie dorpen van de gemeente Meerlo-Wanssum (Meerlo, Swolgen en Tienray) een nieuwe fusiegemeente. In het kader van deze fusie vinden in november 2009 vervroegde gemeenteraadsverkiezingen plaats. Op basis van de uitslag hiervan wordt een nieuw College geformeerd.

In het hoofdrapport en de 'dorpsfoto's' treft u de uitkomsten van het leefbaarheidsonderzoek aan dat is verricht in de zestien dorpen van de nieuwe fusiegemeente. Het onderzoek:

- Geeft input voor het op te stellen Collegeprogramma voor de nieuwe gemeente.
- Dient als leidraad voor het opstellen of actualiseren van Dorpsontwikkelingsvisies en de daarop gebaseerde Dorpsontwikkelingsplannen.
- Is reeds in 1999 en 2005 uitgevoerd in de tien dorpen van de huidige gemeente Horst aan de Maas. Zodoende werkt het leefbaarheidsonderzoek in die dorpen als een monitor voor de leefbaarheid.

2. Samenvatting hoofdrapport

2.1. Werkwijze

- Enquête via internet en schriftelijk naar huishoudens in de zestien dorpen van de fusiegemeente. Het betreft een huishoudenenquête. Er is een representatieve steekproef getrokken. De huishoudens die binnen de steekproef vielen, ontvingen een brief met het verzoek om de enquête via internet of schriftelijk in te vullen. 65-Plusers hebben de schriftelijke vragenlijst direct toegestuurd gekregen.
- Jongerenenquête. Mentoren op het Dendron College in Horst aan de Maas hebben uitnodigingskaartjes uitgedeeld met de oproep om deel te nemen aan de internetenquête. Bij de jongeren is niet gewerkt met een schriftelijke vragenlijst.
- Periode van de enquête: juni / juli 2009.
- Om de uitkomsten van de enquête te nuanceren en te verdiepen, zijn er in september 2009 een jongerendebat en vier dorpsgesprekken georganiseerd. De uitkomsten hiervan treft u aan in de 'dorpsfoto's'.

2.2. Respons

- Huishoudenenquête: 7.400 huishoudens vielen binnen de steekproef. De totale respons bedroeg 2.070 (28%).
- De internetvragenlijst is vooral ingevuld door huishoudens onder de 65 jaar, de schriftelijke vragenlijst vooral door 65-plussers.
- De absolute respons ligt hoger dan in 1999 en 2005, voor de tien dorpen die toen ook meededen.
- In Evertsoord en Griendtsveen is telefonisch geënuêteerd in verband met onvoldoende respons.
- Jongerenenquête: respons bereikt van 435 ingevulde enquêtes.

Hierna vatten we de belangrijkste resultaten van het leefbaarheidsonderzoek per dimensie samen. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de resultaten verwijzen wij naar het hoofdrapport en de 'dorpsfoto's'.

2.3. Dimensie: woonklimaat

- **Vestigingsmotieven**
 - De belangrijkste reden om op de huidige woonplek te gaan wonen, is: "Ik kom hier van oorsprong vandaan".
 - Andere veel genoemde vestigingsmotieven: verandering in het huishouden (samenwonen, huwelijk of gezinsuitbreiding), omgeving, rust en ruimte.

- **Verhuiscapaciteit en verhuismotieven**
 - Van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente denkt 13% in de nabije toekomst te verhuizen. Het grootste deel daarvan wil verhuizen binnen het eigen dorp.
 - De verhuiscapaciteit ligt in 2009 (huidige gemeente Horst aan de Maas: 14%) lager dan in 1999 en 2005 (circa een vijfde). Mogelijke verklaring: de huidige economische crisis.
 - Verhuiscapaciteits huishoudens willen met name verhuizen om gelijkvloers te kunnen gaan wonen, vanwege de leeftijd / gezondheid, of om een kleinere woning te kunnen betrekken.
 - Van de ondervraagde jongeren is 17% van plan om binnen nu en vijf jaar uit huis te gaan. Daarbij gaat het hoofdzakelijk om verhuisplannen voor over twee tot vijf jaar.
 - De jongeren met verhuisplannen willen het liefst op kamers, en dat bij voorkeur in een andere gemeente. Van de verhuiscapaciteits jongeren wil 16% in het huidige dorp blijven wonen.

- **Verhuismogelijkheden en beschikbaarheid woningtypen in het eigen dorp**
 - Een kwart van de verhuiscapaciteits huishoudens is van mening dat er voldoende mogelijkheden zijn om te verhuizen in het eigen dorp. De helft van de verhuiscapaciteits huishoudens vindt echter (onder meer) dat er te weinig geschikte woningen zijn en volgens 15% zijn de prijzen te hoog; 12% noemt (nog) een andere reden.
 - Het beeld dat huishoudens hebben van de verhuismogelijkheden in het eigen dorp is in 2009 positiever dan in 1999 en 2005. Mogelijke verklaringen: uitgevoerde bouwplannen in de afgelopen jaren en / of de huidige economische crisis.
 - Ook het beeld dat huishoudens hebben van de prijzen, lijkt anno 2009 positiever te zijn dan in 1999 en 2005. Mogelijke verklaring: de huidige lichte daling van de huizenprijzen als gevolg van de economische crisis.
 - Slechts een tiende van de verhuiscapaciteits jongeren van zestien jaar of ouder (41) denkt dat het voor jongeren gemakkelijk is om een kamer / huis te vinden in het eigen dorp.

- Vooral koopwoningen voor gezinnen zijn volgens de huishoudens voldoende beschikbaar in het eigen dorp. De beschikbaarheid van woningen voor starters en voor ouderen laat (meer) te wensen over.
- **Verantwoordelijkheid voor leefbaarheid in dorp en buurt**
 - Zo'n negen op de tien huishoudens voelen zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in het eigen dorp en de eigen buurt.
- **Participatie in dorp en buurt**
 - Bijna 30% van de huishoudens is in het afgelopen jaar actief geweest om het eigen dorp te verbeteren.
 - Circa 40% van de huishoudens is in het afgelopen jaar actief geweest om de buurt te verbeteren.
 - Ruim 60% van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente heeft in het afgelopen jaar deelgenomen aan activiteiten. Vooral: buurtfeest, dorpsfeest.
 - Bijna de helft van de huishoudens heeft in het afgelopen jaar activiteiten (mede)georganiseerd. Vooral: buurtfeest, dorpsfeest.
 - Jongeren nemen in bijna gelijke mate als de huishoudens deel aan activiteiten (58%).
 - Jongeren zijn procentueel gezien minder actief in de organisatie van activiteiten (16%).
 - Ruim 80% van de jongeren heeft in het afgelopen jaar niets georganiseerd om de buurt of het dorp leuker te maken. Bijna de helft daarvan zou dat echter wel willen doen. Hier ligt dus een stevig potentieel.
- **Beoordeling woonklimaat**
 - Op het niveau van de nieuwe fusiegemeente hebben huishoudens de meeste waardering voor hun woning (7.9), dan voor hun buurt (7.5) en dan voor het dorp als geheel (7.2).
 - Jongeren waarderen hun buurt (nagenoeg) met hetzelfde cijfer als hun dorp: een krappe acht.
 - De beoordeling van het woonklimaat blijft constant door de jaren heen (alleen te bepalen voor de huidige gemeente Horst aan de Maas).

2.4. Dimensie: veiligheid

- **Vervelende voorvallen en misdrijven**
 - De huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente hebben naar eigen zeggen in hun omgeving het vaakst te maken met te hard rijden, hondenpoep, rommel op straat.
 - Net als de huishoudens hebben de jongeren naar eigen zeggen in hun buurt het vaakst te maken met te hard rijden en hondenpoep. Jongeren hebben (daarnaast) (over)last van dronken mensen op straat en / of van groepen jongeren. Vooral dit laatste is opvallend: jongeren hebben last van andere jongeren.
 - De voorvallen die volgens huishoudens het meest voorkomen in hun omgeving, zijn ook de voorvallen die met voorrang moeten worden aangepakt. Het gaat om te hard rijden, hondenpoep, rommel op straat. Ook parkeeroverlast verdient prioriteit in de aanpak.

- Ook de jongeren vinden dat te hard rijden en hondenpoep met voorrang moeten worden aangepakt. Dronkenschap op straat (wel relatief veel voorkomend volgens de jongeren) is geen probleem dat volgens de jongeren met grote voorrang moet worden aangepakt. Belangrijker zijn: de aanpak van overlast van groepen jongeren, en vooral: van jeugdcriminaliteit en agressief verkeersgedrag. Ook fietsendiefstal moet worden aangepakt.
- **Veiligheidsgevoel**
 - Maar liefst 98% van de huishoudens en jongeren geeft aan zich veilig te voelen in het dorp. Dat is een zeer hoog percentage!
 - Het veiligheidsgevoel is (flink) toegenomen ten opzichte van 1999 en 2005. Terwijl in 1999 (85%) en 2005 (89%) nog 90% zich veilig voelde in het dorp, is dat percentage gestegen tot 98% in 2009 (alleen Horst aan de Maas).
- **Verbetering veiligheidsgevoel**
 - Ondanks het zeer sterke veiligheidsgevoel is verbetering mogelijk. De dorpen kennen volgens de huishoudens allemaal hun specifieke gevaarlijke verkeerssituaties en onveilige plekken.
 - Een kwart van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente noemt mogelijkheden om het gevoel van veiligheid te verbeteren: meer verlichting, meer politie, verbetering van de verkeersveiligheid, snelheidsbeperkingen en de aanpak van hangjongeren.
 - De huishoudens zien een bescheiden rol voor zichzelf en / of voor de buurt weggelegd als het gaat om de verbetering van het veiligheidsgevoel; 12% noemt namelijk iets dat hij / zij zelf kan doen: sociale controle, opletten / signaleren en attenderen, en elkaar (of de politiek) aanspreken.
- **Aangiftegedrag**
 - Bijna een kwart van de huishoudens heeft in de afgelopen vijf jaar aangifte gedaan bij de politie wegens een misdrijf in het eigen dorp.
 - In 2005 gaf een vergelijkbaar percentage aan in de afgelopen vijf jaar aangifte te hebben gedaan. In 1999 lag het percentage lager.
- **Ontwikkeling onveiligheid en criminaliteit**
 - Van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente signaleert 21% een toename van de onveiligheid en criminaliteit in het dorp de laatste vijf jaar. Het gaat veelal om een lichte toename. Van de huishoudens ziet 4% juist een afname.
 - Het gevoel van toename is minder sterk dan in 1999 en 2005.
- **Beoordeling veiligheid**
 - Op het niveau van de nieuwe fusiegemeente zijn de jongeren positiever over de veiligheid in het dorp (8.0) dan de huishoudens (7.3).

2.5. Dimensie: sociaal klimaat

- **Verenigingsleven**

- Van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente is 67% lid van één of meer verenigingen: 39% is lid van één vereniging en 28% is lid van minstens twee verenigingen.
- Bij de jongeren komt verenigingslidmaatschap nog meer voor: de helft is lid van één vereniging en 34% is lid van twee of meer verenigingen.
- Anno 2009 is het percentage huishoudens uit de huidige gemeente Horst aan de Maas dat lid is van een vereniging (65%), vergelijkbaar met de percentages uit 1999 en 2005.
- De huishoudens en jongeren zijn vooral lid van verenigingen in het eigen dorp.
- Vooral de jongeren geven aan dat zij een bepaalde (soort) vereniging missen in hun dorp. Bijna een kwart mist een vereniging: sportclubs als turnen, dansen, hockey, atletiek, basketbal of motorcross.
- Van de huishoudens ziet 11% een vooruitgang van het verenigingsleven in het dorp de laatste vijf jaar, terwijl 12% juist een achteruitgang ziet.
- De leefbaarheidsonderzoeken uit 2009, 2005 en 1999 laten wisselende percentages vooruitgang en achteruitgang zien als het gaat om het verenigingsleven binnen het huidige Horst aan de Maas.

- **Andere sociale contacten**

- Ruim 90% van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente heeft, eventueel naast het verenigingsleven, (andere) sociale contacten in het dorp: burenccontact, vriendenclubje, werk en / of sportclubje.
- Nagenoeg alle jongeren hebben, al dan niet naast het verenigingsleven, (andere) sociale contacten in het dorp: vriendenclubje, school, werk / bijbaantje en / of buurtvrienden en –vriendinnen.
- Van de huishoudens is 3% en 1% van de jongeren geen verenigingslid en heeft ook geen andere sociale contacten in het dorp. Eenzaamheid zou hier een probleem kunnen zijn, maar dat hoeft niet. Misschien is het een bewuste keuze om geen sociale contacten te hebben in het dorp, of zijn er sociale contacten buiten het eigen dorp.

- **Mantelzorg**

- Van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente verleent 21% mantelzorg. Mantelzorgers bieden met name hulp of verzorging aan een (groot)ouder.
- Het aandeel mantelzorgers in de huidige gemeente Horst aan de Maas ligt in 2009 hoger dan in 2005. In het leefbaarheidsonderzoek uit 1999 is niet gevraagd naar de verlening van mantelzorg.
- Veel mantelzorgers verlenen hun zorg buitenshuis. Slechts 9% krijgt een vergoeding voor de mantelzorg.
- Zeven op de tien mantelzorgers besteden maximaal acht uur per week aan de hulp of verzorging en 10% besteedt meer dan vier dagen per week aan de zorg.
- 43% van de jongeren helpt minstens één uur per dag ouders of anderen in het gezin, die hulp nodig hebben. Slechts 6% van de jongeren helpt niet.

- **Vrijwilligerswerk**
 - Van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente is 55% actief als vrijwilliger. Ruim een kwart van de jongeren doet vrijwilligerswerk. De huishoudens en jongeren die vrijwilligerswerk doen, zijn vooral actief bij een vereniging of club.
 - We kunnen niet zien hoe het vrijwilligerswerk zich in de dorpen van Horst aan de Maas heeft ontwikkeld. In de leefbaarheidsonderzoeken uit 1999 en 2005 is namelijk geen vraag gesteld over vrijwilligerswerk.

- **Elkaar aanspreken op gedrag**
 - Vier op de tien huishoudens zijn het (helemaal) eens met de stelling: “Ik spreek andere mensen uit mijn buurt aan op hun gedrag”; 12% is het juist (helemaal) oneens met deze stelling.
 - Een derde van de ondervraagde jongeren geeft aan (soms) andere mensen uit de buurt aan te spreken als zij iets doen wat niet kan / mag. Het merendeel van de jongeren doet dit echter (bijna) nooit.

- **Beoordeling sociaal klimaat**
 - Op het niveau van de nieuwe fusiegemeente zijn de jongeren positiever over het sociaal klimaat in het dorp (7.9) dan de huishoudens (7.2).
 - Het sociaal klimaat in het dorp krijgt van de huishoudens uit de huidige gemeente Horst aan de Maas anno 2009 gemiddeld een iets hogere waardering (7.2) dan in 1999 en 2005 (allebei: 7.0). Maar: in 1999 en 2005 maakte Veiligheid nog deel uit van de dimensie Sociaal klimaat. Ontevredenheid over (verkeers)veiligheid kan in 1999 en 2005 negatief hebben meegewogen in de beoordeling van het sociaal klimaat.

2.6. Dimensie: voorzieningen

- **Gebruik en waardering voorzieningen**
 - In de ‘dorpsfoto’s’ hebben we voor elk van de zestien dorpen een Top drie opgenomen van de meest gebruikte voorzieningen in het dorp, de meest gewaardeerde voorzieningen en de minst gewaardeerde voorzieningen.

- **Belangrijkste en gemiste voorzieningen**
 - Op het niveau van de nieuwe fusiegemeente noemt 62% van de huishoudens belangrijke voorzieningen. Per dorp hebben we een Top drie gemaakt van de belangrijkste voorzieningen. Deze Top drie staat in de “dorpsfoto’s”.
 - Van de huishoudens blijkt 42% voorzieningen te missen, die niet in het dorp aanwezig zijn. In de ‘dorpsfoto’s’ hebben we voor elk van de zestien dorpen een Top drie opgenomen van de gemiste voorzieningen.
 - Ruim driekwart van de jongeren heeft aangegeven wat er zeker moet zijn in het dorp: winkels (H&M, kleding, supermarkt), uitgaansgelegenheden (waaronder een bioscoop, discotheek, café), sportvoorzieningen.

- **Aanwezigheid speelvoorzieningen**
 - De helft van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente vindt dat er voldoende speelvoorzieningen voor kinderen zijn in de buurt; 17% is juist van mening dat er onvoldoende speelvoorzieningen zijn.
 - In 1999 en 2005 gaf een (nagenoeg) even groot percentage als in 2009 aan dat er voldoende speelvoorzieningen voor kinderen waren.
 - Bijna 70% van de jongeren vindt dat er genoeg speelplekken / trapveldjes / ontmoetingsplekken zijn in de buurt. Een kwart is juist van mening dat er niet genoeg plekken zijn.

- **Locatie dagelijkse boodschappen**
 - Op het niveau van de nieuwe fusiegemeente doet 49% van de huishoudens de dagelijkse boodschappen meestal in het eigen dorp. Een derde doet de boodschappen elders in de huidige gemeente, terwijl 17% de dagelijkse inkopen doet meestal in een buurgemeente en 1% de boodschappen verder weg.
 - Anno 2009 doet een groter percentage van de huishoudens uit de huidige gemeente Horst aan de Maas de dagelijkse boodschappen meestal in het eigen dorp dan het geval was in 1999 en 2005.
 - De huishoudens die de dagelijkse boodschappen meestal niet in het eigen dorp doen, noemen daarvoor vooral als reden het grotere aanbod van producten elders, de lagere prijzen en / of de betere parkeergelegenheid. Een andere, veel genoemde reden is het ontbreken van winkels in het eigen dorp.

- **Gebruik en waardering openbaar vervoer**
 - Van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente maakt 34% gebruik van openbaar vervoer (trein, bus, Regiotaxi OV). De frequentie waarmee de huishoudens reizen met het OV ligt laag.
 - Jongeren maken vaker gebruik van het OV. Het percentage gebruikers ligt hoger (53%), evenals de frequentie van het gebruik.
 - Het gebruik van openbaar vervoer is toegenomen ten opzichte van 1999 en 2005 (alleen te bepalen voor de huidige gemeente Horst aan de Maas).
 - Drie op de tien huishoudens vinden het aanbod van het openbaar vervoer *in het eigen dorp* (zeer) goed; 10% vindt het juist (zeer) slecht.
 - Jongeren zijn meer tevreden over het aanbod van het OV in het eigen dorp dan de huishoudens. Bijna de helft van de jongeren vindt het (zeer) goed; 5% vindt het aanbod juist (zeer) slecht.
 - De tevredenheid over het aanbod van het OV houdt in 2009 het midden tussen 1999 en 2005.

- **Ontwikkeling voorzieningenniveau**
 - Een kwart van de huishoudens ziet een vooruitgang van het voorzieningenniveau in het dorp de laatste vijf jaar. Een groter percentage, 29%, ziet echter een achteruitgang.
 - Huishoudens uit het huidige Horst aan de Maas zijn anno 2009 positiever over de ontwikkeling van het voorzieningenniveau dan in 1999 en (vooral) 2005.

- **Beoordeling voorzieningenniveau**
 - Op het niveau van de nieuwe fusiegemeente zijn de jongeren iets positiever over het voorzieningenniveau in het dorp (6.6) dan de huishoudens (6.4).
 - Huishoudens uit de huidige gemeente Horst aan de Maas zijn anno 2009 meer te spreken over het voorzieningenniveau in het dorp (6.4) dan het geval was in 1999 (5.5) en 2005 (5.8).

2.7. Dimensie: bestuurlijk klimaat

- **Belangenbehartiging door gemeente**
 - Eén op de drie huishoudens vindt dat de huidige gemeente de belangen van het dorp voldoende behartigt. De huishoudens die minder te spreken zijn over de belangenbehartiging door de gemeente, vinden met name dat de betrokkenheid bij het dorp groter zou moeten zijn.
 - Huishoudens uit de huidige gemeente Horst aan de Maas zijn in 2009 meer tevreden over de belangenbehartiging door de gemeente dan in 1999 en 2005.
 - Huishoudens zouden met name graag zien dat de belangenbehartiging verbeterd op het gebied van verkeersveiligheid. Verbetering is ook nodig op het gebied van woningbouw, welzijnsvoorzieningen en speel- en groenvoorzieningen.
- **Belangenbehartiging door dorpsraad**
 - Van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente vindt 35% dat de dorpsraad de belangen van het dorp (zeer) goed behartigt; 6% vindt de belangenbehartiging door de dorpsraad juist (zeer) slecht.
 - De tevredenheid over de dorpsraad lijkt te zijn afgenomen ten opzichte van 1999 en 2005. Maar: vanwege gewijzigde antwoordcategorieën kunnen we deze conclusie slechts met voorzichtigheid trekken.
 - Van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente is 3% naar eigen zeggen actief betrokken bij de dorpsraad en 1% is betrokken bij een wijkcomité.
 - Zeven op de tien huishoudens vinden het werk van de dorpsraad belangrijk. Slechts 4% vindt het onbelangrijk.
- **Mening over huidige gemeente**
 - In de vragenlijst van het leefbaarheidsonderzoek hebben we een viertal stellingen voorgelegd over het bestuur van de huidige gemeente. Uit de bijval die de stellingen krijgen, blijkt dat huishoudens redelijk tevreden zijn over het bestuur van de huidige gemeente.
 - In het leefbaarheidsonderzoek uit 1999 kregen de (zelfde) vier stellingen over de huidige gemeente evenveel bijval als in 2009. In het onderzoek uit 2005 zijn minder huishoudens het eens met de stellingen (meer ontevredenheid over het gemeentebestuur).
- **Mogelijkheden om mee te denken / praten**
 - De huishoudens denken / praten op dit moment vooral mee over belangrijke zaken in de huidige gemeente door: hun mening kenbaar te maken aan een lid van de dorpsraad / het wijkcomité, door (themagerichte) inloopavonden te bezoeken en / of door gebruik te maken van de mogelijkheid tot inspraak en

bezwaar. Dit zijn ook de mogelijkheden met het grootste potentieel voor de toekomst.

- Jongeren maken in mindere mate dan de huishoudens gebruik van de mogelijkheden om mee te denken / praten over belangrijke zaken in hun dorp en gemeente. De meest gebruikte mogelijkheid is: tegen een lid van de dorpsraad zeggen wat ik vind. Dit is ook de mogelijkheid met het grootste potentieel voor de toekomst.
- **Beoordeling bestuurlijk klimaat**
 - Op het niveau van de nieuwe fusiegemeente zijn de jongeren net iets positiever over het bestuurlijk klimaat in het dorp (6.5) dan de huishoudens (6.4).
 - Het bestuurlijk klimaat in de dorpen van het huidige Horst aan de Maas krijgt anno 2009 een betere beoordeling (6.4) dan in 1999 (6.1) en 2005 (5.9).

2.8. Dimensie: identiteit woonkern

- **Meest kenmerkende gebouwen en plekken**
 - We hebben de huishoudens en jongeren gevraagd om aan te geven welk gebouw en welk(e) plek / landschap het meest kenmerkend zijn voor het eigen dorp. Op het niveau van de nieuwe fusiegemeente noemt 70% van de huishoudens een kenmerkend gebouw. Twee derde noemt een kenmerkend(e) plek / landschap. De 'dorpsfoto's' bevatten per dorp een overzicht van de meest genoemde gebouwen en plekken.
 - Zeven op de tien jongeren noemen een gebouw dat het meest hoort bij het dorp: kerk, gemeentehuis, MFC, Dendron College. Ruim de helft van de jongeren noemt een plek die het meest hoort bij het dorp: Kasteelse Bossen, Maas, centrum dorp, De Peel.
- **Band met het dorp**
 - Maar liefst 89% van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente voelt zich verbonden met het eigen dorp. Het percentage jongeren dat zich verbonden voelt met het eigen dorp, ligt even hoog als bij de huishoudens (87%).
 - Procentueel gezien blijft het aantal huishoudens uit het huidige Horst aan de Maas dat zich verbonden voelt met het eigen dorp door de jaren heen constant. Maar: de band wordt wel minder sterk (een lager percentage dat zich *sterk* verbonden voelt met het dorp).
 - Acht op de tien huishoudens zijn trots in het eigen dorp te wonen. Jongeren zijn nóg trotser: maar liefst 92% is trots op het eigen dorp.
 - Huishoudens uit de huidige gemeente Horst aan de Maas zijn even trots op het dorp als in 2005, en trotser dan in 1999.
- **Bezit van eigen identiteit**
 - Ruim 60% van de huishoudens uit de nieuwe fusiegemeente vindt dat het dorp een eigen, herkenbare identiteit heeft. Een vijfde vindt juist van niet.
 - Het identiteitsbesef is iets afgenomen ten opzichte van 1999 en 2005.
 - Huishoudens zien de handhaving en versterking van de voorzieningen in het dorp als de beste mogelijkheid om de identiteit van het dorp te behouden. Ook

aandacht voor specifieke, plaatsgebonden tradities kan een goede mogelijkheid zijn, aldus een deel van de huishoudens.

- **Belangrijkste problemen in het dorp**
 - Verkeersveiligheid is veelal het belangrijkste probleem in het dorp volgens de huishoudens en jongeren.
 - Huishoudens zien ook relatief vaak gezondheid als een probleem. Een belangrijke vraag daarbij: gaat het om gezondheidsontwikkelingen in het algemeen (landelijk), die zich ook in de dorpen van de nieuwe fusiegemeente voordoen, of om zorg over het verdwijnen van voorzieningen op het terrein van de gezondheidszorg?
- **Beoordeling identiteit woonkern**
 - Op het niveau van de nieuwe fusiegemeente zijn de jongeren positiever over de identiteit / leefbaarheid van het dorp (7.9) dan de huishoudens (7.1).
 - De beoordeling van de identiteit / leefbaarheid van het dorp door de huishoudens uit het huidige Horst aan de Maas blijft door de jaren heen constant.

2.9. Dimensie: werkklimaat

- **Locatie van werk of studie**
 - Ruim een derde van de ondervraagden die werken of onderwijs volgen, doet dat binnen de huidige gemeentegrenzen. Het werken of studeren in een buurgemeente komt ook relatief veel voor.
- **Maximaal gewenste reistijd voor baan of opleiding**
 - De maximale reistijd voor een baan is voor veel mensen een half uur tot een uur.
 - Voor een opleiding zijn mensen bereid om wat langer te reizen, waarschijnlijk omdat het om een tijdelijke periode gaat.
- **Jongeren en werk**
 - Ruim 80% van de jongeren werkt (betaalde bijbaan en / of vakantiewerk).
 - Van de jongeren die werken, doet 81% dat gemiddeld maximaal twaalf uur per week.
 - De jongeren hebben met name een baantje in de landbouw en / of als oppas.

3. Dorpsfoto Broekhuizen

3.1. Omschrijving dorp

Broekhuizen ligt circa veertien kilometer ten noorden van Venlo. In het dorp zijn een supermarkt, theehuis in het bos (Hayberries-stop), een café, pannenkoekenhuis en een hotel-restaurant. Voorts is er een basisschool (De Schakel) in het aangrenzende Broekhuizenvorst. Er is een veerverbinding met Arcen en aanliggende oudere bebouwing. Tevens is er een passanten- / recreantenhaven.

Het dorp omvat de ruïne van het kasteel Broekhuizen (stamslot van de adellijke familie Van Broeckhuysen), dat verwoest werd in 1944 tijdens zware gevechten tussen de Duitsers en de Geallieerden rond dit dorp. De ruïne, gelegen circa tweehonderd meter van de weg aan de Stokterweg, is niet meer te bezichtigen.

Aantal inwoners in 2008: 780
Aantal woningen in 2008: 325

Bron: CBS Statline (2009).

3.2. Resultaten leefbaarheidsonderzoek

Woonklimaat

Tabel 3.1: Gemeente Horst aan de Maas. Beschikbaarheid woningtypen in eigen dorp volgens huishoudens uit Broekhuizen

	Voldoende beschikbaar	Onvoldoende beschikbaar	Weet niet	Totaal
Koopwoningen voor starters	26%	34%	45%	100%
Koopwoningen voor gezinnen	46%	16%	38%	100%
Koopwoningen voor ouderen	16%	30%	54%	100%
Huurwoningen voor starters	2%	41%	57%	100%
Huurwoningen voor gezinnen	7%	28%	66%	100%
Huurwoningen voor ouderen	25%	19%	55%	100%
Bouwkavels voor starters	10%	40%	50%	100%
Bouwkavels voor gezinnen	17%	30%	53%	100%
Bouwkavels voor ouderen	8%	29%	63%	100%

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.2: Gemeente Horst aan de Maas. Beoordeling woning, buurt en woonklimaat / dorp door huishoudens uit Broekhuizen* **

Rapportcijfer:	Broekhuizen	Hele gemeente
Woning	8	7.9
Buurt	7.7	7.5
Woonklimaat / dorp (2009)	7.2	7.2
Woonklimaat / dorp (2005)	7.1	7.1
Woonklimaat / dorp (1999)	7.2	7.1

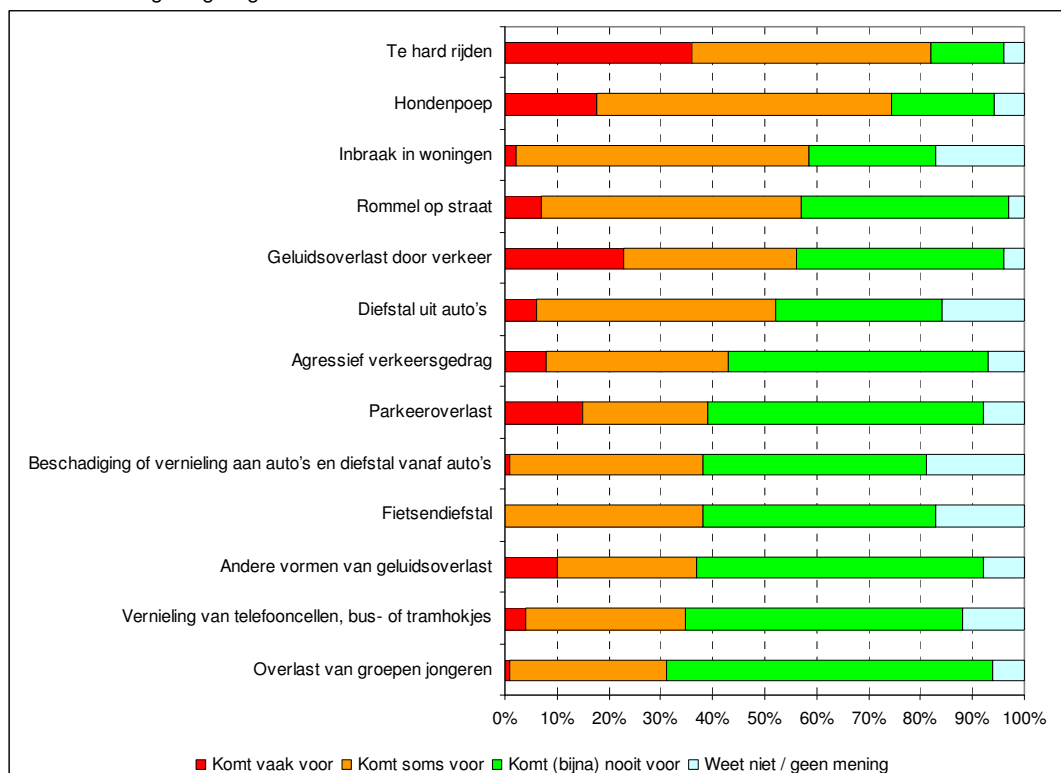
* In 1999 en 2005 is alleen een rapportcijfer gegeven voor het woonklimaat, en niet voor de woning en de buurt.

** In 1999 en 2005 is alleen de huidige gemeente Horst aan de Maas in het onderzoek betrokken. De rapportcijfers voor de hele gemeente hebben in die jaren dus alleen betrekking op de tien kernen van Horst aan de Maas, terwijl het rapportcijfer in 2009 betrekking heeft op de zestien kernen van de nieuwe fusiegemeente.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009) en leefbaarheidsonderzoeken 1999 en 2005.

Veiligheid

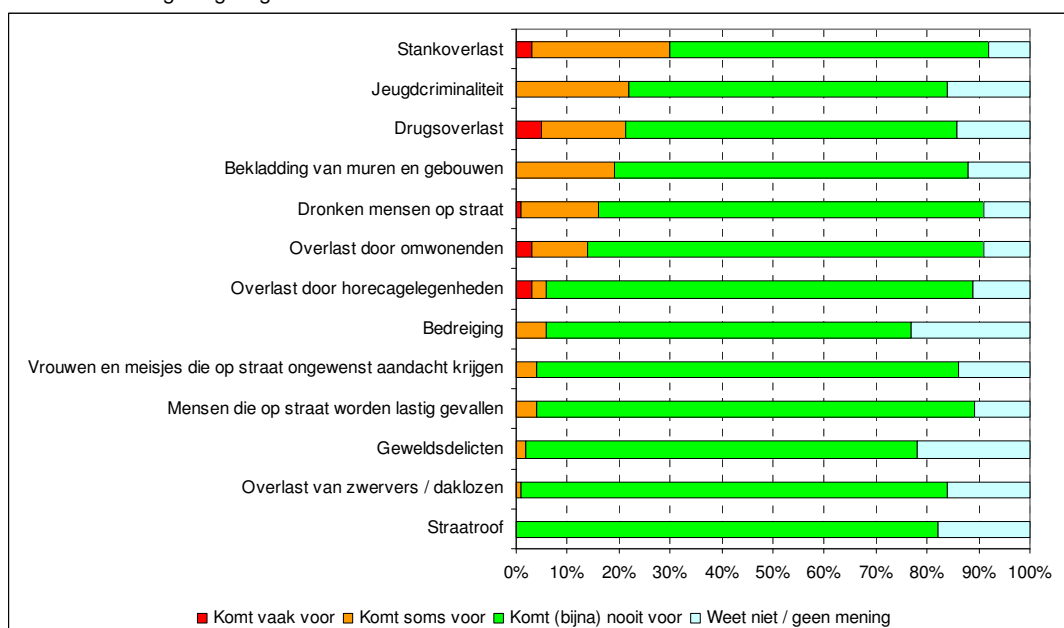
Figuur 3.1a: Gemeente Horst aan de Maas. Frequentie voorkomen vervelende voorvallen en misdrijven in omgeving volgens huishoudens uit Broekhuizen*

* De voorvallen en misdrijven zijn aflopend gesorteerd op de percentages 'vaak' plus 'soms'.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Figuur 3.1b: Gemeente Horst aan de Maas. Frequentie voorkomen vervelende voorvallen en misdrijven in omgeving volgens huishoudens uit Broekhuizen*

* De voorvallen en misdrijven zijn aflopend gesorteerd op de percentages 'vaak' plus 'soms'.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.3: Gemeente Horst aan de Maas. Top 3 van belangrijkste problemen die met voorrang moeten worden aangepakt, top 3 van gevaarlijke verkeerssituaties en top 3 van onveilige plekken, volgens huishoudens uit Broekhuizen

Prioriteit in aanpak	Gevaarlijke verkeerssituaties (61% heeft een situatie genoemd)	Onveilige plekken (10% heeft een plek genoemd)
1. Te hard rijden	Lottumseweg	's Avonds aan de loswal
2. Geluidsoverlast door verkeer	Veerweg	Roathweg
3. Diefstal uit auto's	Stokterweg/ Horsterweg	Fietsen op de Stokterweg

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.4: Gemeente Horst aan de Maas. (Zelf te nemen) maatregelen ter verbetering van het veiligheidsgevoel, volgens huishoudens uit Broekhuizen

Maatregelen ter verbetering van veiligheidsgevoel (21% heeft een maatregel genoemd)	Zelf te nemen maatregelen (16% heeft een maatregel genoemd)
1. Meer fietspaden (naar Horst)	Politiek aanspreken
2. Betere verkeersveiligheid	Flitspalen

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.5: Gemeente Horst aan de Maas. Beoordeling veiligheid in dorp door huishoudens uit Broekhuizen*

Rapportcijfer:	Broekhuizen	Hele gemeente
Veiligheid	7.2	7.3

* In 1999 en 2005 is geen rapportcijfer gegeven voor de veiligheid in het dorp. Veiligheid vormde toen een onderdeel van Sociaal klimaat.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Sociaal klimaat

Tabel 3.6: Gemeente Horst aan de Maas. Gemiste verenigingen in het dorp, volgens huishoudens uit Broekhuizen

Gemiste verenigingen (10% heeft een vereniging genoemd)
Scouting

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.7: Gemeente Horst aan de Maas. Beoordeling sociaal klimaat in dorp door huishoudens uit Broekhuizen* **

Rapportcijfer:	Broekhuizen	Hele gemeente
Sociaal klimaat (2009)	7.1	7.2
Sociaal klimaat (2005)	7	7.0
Sociaal klimaat (1999)	7.1	7.0

* In 1999 en 2005 vormde Veiligheid een onderdeel van Sociaal klimaat. In de beoordeling van Sociaal klimaat speelde dus toen ook de beoordeling van Veiligheid mee.

** In 1999 en 2005 is alleen de huidige gemeente Horst aan de Maas in het onderzoek betrokken. De rapportcijfers voor de hele gemeente hebben in die jaren dus alleen betrekking op de tien kernen van Horst aan de Maas, terwijl het rapportcijfer in 2009 betrekking heeft op de zestien kernen van de nieuwe fusiegemeente.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009) en leefbaarheidsonderzoeken 1999 en 2005.

Voorzieningen

Tabel 3.8: Gemeente Horst aan de Maas. Top 3 van meest gebruikte, meest gewaardeerde en minst gewaardeerde voorzieningen in het dorp door huishoudens uit Broekhuizen

	Meest gebruikt	Meest tevreden (percentages 'zeer tevreden' plus 'tevreden') Alleen gebruikers	Minst tevreden (percentages 'ontevreden' plus 'zeer ontevreden') Alleen gebruikers
1.	Winkels voor andere levensmiddelen (89%)	Basisschool (94%)	Gemeenschapshuis (37%)
2.	Café (68%)	Sportvelden (93%)	Gymnastiekzaal (20%)
3.	Snackbar / eetcafé (67%)	Fysiotherapeut (93%)	Bibliotheek (14%)

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.9: Gemeente Horst aan de Maas. Belangrijkste en gemiste voorzieningen in het dorp, volgens huishoudens uit Broekhuizen

	Belangrijkste voorzieningen (69% heeft een voorziening genoemd)	Gemiste voorzieningen (49% heeft een voorziening genoemd)
1.	Huisarts / Apotheek	Bakker
2.	Gemeenschapshuis	Levensmiddelen winkels
3.	Kerk	Parkeren (auto & fiets)

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.10: Gemeente Horst aan de Maas. Beoordeling voorzieningenniveau in dorp door huishoudens uit Broekhuizen*

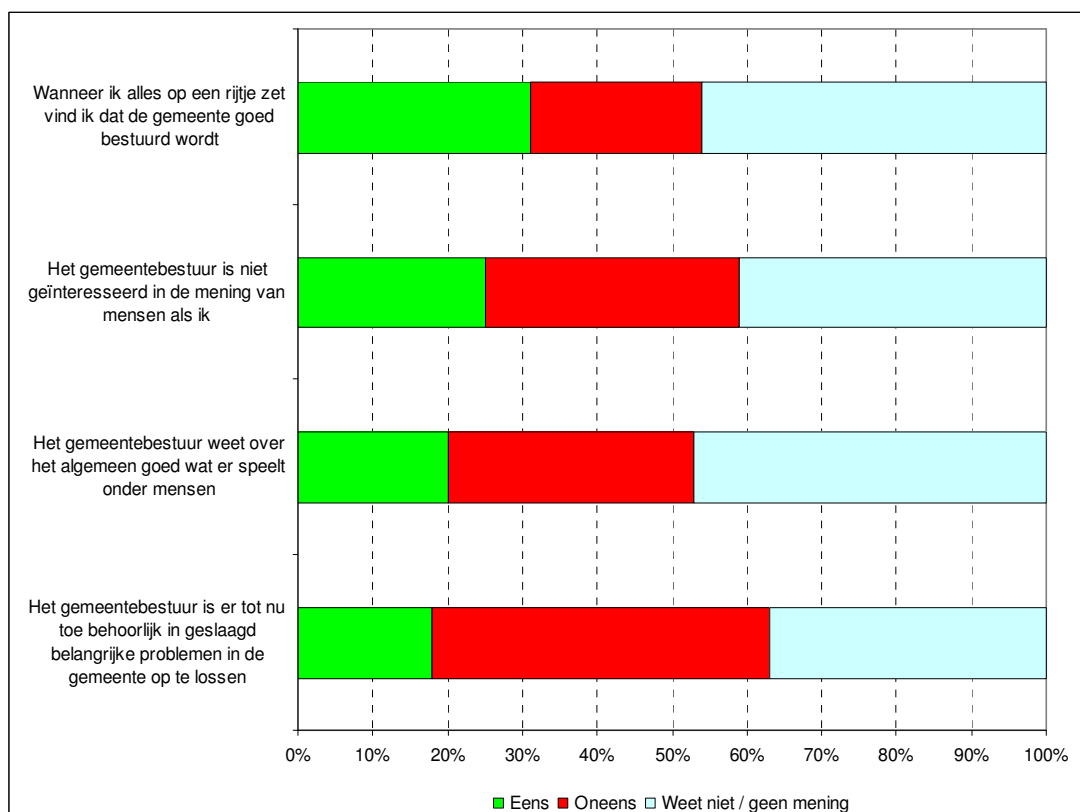
Rapportcijfer:	Broekhuizen	Hele gemeente
Voorzieningenniveau (2009)	5.8	6.4
Voorzieningenniveau (2005)	5.5	5.8
Voorzieningenniveau (1999)	5.2	5.5

* In 1999 en 2005 is alleen de huidige gemeente Horst aan de Maas in het onderzoek betrokken. De rapportcijfers voor de hele gemeente hebben in die jaren dus alleen betrekking op de tien kernen van Horst aan de Maas, terwijl het rapportcijfer in 2009 betrekking heeft op de zestien kernen van de nieuwe fusiegemeente.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009) en leefbaarheidsonderzoeken 1999 en 2005.

Bestuurlijk klimaat

Figuur 3.2: Gemeente Horst aan de Maas. Beoordeling stellingen over huidige gemeente door huishoudens uit Broekhuizen*

* De stellingen zijn aflopend gesorteerd op de percentages 'eens'.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.11: Gemeente Horst aan de Maas. (Toekomstig) gebruik van mogelijkheden om mee te denken / praten over belangrijke zaken in huidige gemeente, door huishoudens uit Broekhuizen

	Daar maak ik gebruik van	Daar maak ik nog geen gebruik van, maar zou dat wel willen	Daar maak ik nog geen gebruik van, en zou dat ook niet willen	Weet niet / geen mening	Totaal
Bezoeken van inloopavonden (themagericht)	17%	29%	29%	25%	100%
Spreken op inloopavonden (themagericht)	7%	8%	58%	27%	100%
Deelnemen aan een burgerforum / burgerpanel / jongerenpanel	6%	9%	56%	29%	100%
Lid zijn van een dorpsraad / wijkcomité	6%	3%	65%	26%	100%
Mijn mening kenbaar maken aan een lid van de dorpsraad / het wijkcomité	35%	21%	21%	23%	100%
De mogelijkheid tot inspraak en bezwaar	21%	24%	22%	33%	100%
	Ja	Nee			
Een andere mogelijkheid om mee te denken / praten	5%	95%			100%

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.12: Gemeente Horst aan de Maas. Beoordeling bestuurlijk klimaat in dorp door huishoudens uit Broekhuizen*

Rapportcijfer:	Broekhuizen	Hele gemeente
Bestuurlijk klimaat (2009)	6	6.4
Bestuurlijk klimaat (2005)	5.8	5.9
Bestuurlijk klimaat (1999)	5.9	6.1

* In 1999 en 2005 is alleen de huidige gemeente Horst aan de Maas in het onderzoek betrokken. De rapportcijfers voor de hele gemeente hebben in die jaren dus alleen betrekking op de tien kernen van Horst aan de Maas, terwijl het rapportcijfer in 2009 betrekking heeft op de zestien kernen van de nieuwe fusiegemeente.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009) en leefbaarheidsonderzoeken 1999 en 2005.

Identiteit dorp

Tabel 3.13: Gemeente Horst aan de Maas. Meest kenmerkende gebouw en meest kenmerkende plek / landschap voor het dorp, volgens huishoudens uit Broekhuizen

Meest kenmerkende gebouw (76% heeft een gebouw genoemd)	Meest kenmerkende plek / landschap (90% heeft een plek / landschap genoemd)
Kerk	Maas
Brouwershuis	Loswal

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Tabel 3.14: Gemeente Horst aan de Maas. Beoordeling identiteit / leefbaarheid dorp door huishoudens uit Broekhuizen*

Rapportcijfer:	Broekhuizen	Hele gemeente
Identiteit / leefbaarheid (2009)	7.1	7.1
Identiteit / leefbaarheid (2005)	7.1	7.0
Identiteit / leefbaarheid (1999)	7.2	7.2

* In 1999 en 2005 is alleen de huidige gemeente Horst aan de Maas in het onderzoek betrokken. De rapportcijfers voor de hele gemeente hebben in die jaren dus alleen betrekking op de tien kernen van Horst aan de Maas, terwijl het rapportcijfer in 2009 betrekking heeft op de zestien kernen van de nieuwe fusiegemeente.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009) en leefbaarheidsonderzoeken 1999 en 2005.

Tabel 3.15: Gemeente Horst aan de Maas. Belangrijkste probleem in het dorp, volgens huishoudens uit Broekhuizen*

Belangrijkste probleem	
1.	Verkeersveiligheid (47%)
2.	Gezondheid (11%)
3.	Iets anders, namelijk (8%): gebrek aan voorzieningen

* Respondenten konden slechts één probleem kiezen. Voor een volledig overzicht van alle antwoorden (dus ook buiten de drie meest gekozen) verwijzen wij naar hoofdstuk 8 van het hoofdrapport.

Bron: Leefbaarheidsonderzoek, Companen (2009).

Werkklimaat

Van de ondervraagden uit Broekhuizen die werken of onderwijs volgen, doet 31% dat binnen de huidige gemeentegrenzen (hele gemeente: 35%).

3.3. Input dorpsgesprek

Het dorp Broekhuizen was één van de dorpen die centraal stonden tijdens het dorpsgesprek op donderdag 24 september 2009. Tijdens de deelsessies zijn de resultaten van Broekhuizen en het aangrenzende Broekhuizenvorst in één sessie besproken, hierdoor konden onderlinge vergelijkingen worden gemaakt. Per dimensie van het

leefbaarheidsonderzoek hebben we hieronder de belangrijkste resultaten van het dorpsgesprek opgenomen voor Broekhuizen:

Woonklimaat:

- Regelmatige woningbouw is van belang om het dorp leefbaar en vitaal te houden. Er wordt niet specifiek een bepaald soort woningbouw aangegeven die volgens de bewoners gebouwd zou moeten worden.

Veiligheid:

- De bewoners van Broekhuizen herkennen de wegen die genoemd worden als gevaarlijke verkeerssituaties. Deze wegen zijn de doorgaande wegen naar of door Broekhuizen heen, hierop wordt te hard gereden waardoor er veel geluidsoverlast is.
- De geluidsoverlast wordt ook veroorzaakt door het vrachtverkeer dat door het dorp rijdt.
- Als oplossing voor het te hard rijden noemen de bewoners dat er flitspalen geplaatst moeten worden op de doorgaande wegen in het dorp.

Sociaal klimaat:

- Het sociale klimaat in Broekhuizen laat geen bijzondere uitschieters zien. De bewoners herkennen de percentages en kunnen ze plaatsen.

Voorzieningen:

- Veel voorzieningen worden gedeeld met het aangrenzende Broekhuizenvorst.
- Gemiste voorzieningen zijn een multifunctionele accommodatie en een apart fietspad op de doorgaande wegen naar het buitengebied.
- De waardering voor de voorzieningen is een stuk lager, dit komt door het recentelijk wegtrekken van voorzieningen. Ook het feit dat de plannen voor een nieuw gemeenschapshuis het niet hebben gehaald en er nu naar een andere oplossing wordt gezocht, speelt hierbij zeker een rol. Dit heeft grote invloed op Broekhuizen, omdat er al weinig voorzieningen zijn. Desondanks doet 36% van de bewoners nog steeds boodschappen in het eigen dorp. Dat komt omdat er een goede supermarkt in het dorp is.

Bestuurlijk klimaat:

- De bewoners van Broekhuizen zijn niet erg tevreden over de rol die de gemeente speelt in Broekhuizen. Bewoners vinden het belangrijk dat de gemeente meer doet voor het dorp, met name op het gebied van verkeersveiligheid en het verbeteren van het voorzieningenniveau. De recente ontwikkelingen met betrekking tot het gemeenschapshuis spelen hierin ongetwijfeld een rol.
- Over de dorpsraad is men in Broekhuizen meer tevreden (46%) dan gemiddeld in de hele gemeente (35%).

Identiteit dorp:

- Qua identiteit wordt een vergelijking gemaakt met het aangrenzende Broekhuizenvorst. In Broekhuizen zijn de bewoners meer gesloten tegenover elkaar dan in Broekhuizenvorst. Dit maakt het lastiger om in Broekhuizen te integreren als nieuwkomer. Dit zou ook kunnen verklaren waarom eenzaamheid als een belangrijk probleem in het dorp wordt ervaren.

3.4. Dorpsontwikkelingsplan (DOP)

Er is geen DOP opgesteld voor Broekhuizen.